Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL In România: 3 lei In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 39 Miercuri 9 Februarie 1933
P I I I I
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tarifu poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni in ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN
CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15
DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Exemplar de ziare

CEASUL CUMINŢENIEI

Măsurile ordonate de guvern, pe bază de simple dispoziţiuni ministeriale, în privinţa felului cum trebue să se facă propaganda electorală, au provocat vii amărăciuni la partidele şi organizaţiunile cari iau parte la luptă şi au dat naştere, în toată ţara, la o profundă nemulţumire, care în multe părţi a degenerat în incidente mai mult decât sângeroase.

Am arătat dela început cât de greşite au fost acele măsuri, şi ce consecinţe pot avea dacă ele se vor menţine.

Cuvântul presei, azi, nu numai că nu este ascultat, dar este înăbuşit sub toate pretextele, mai mult decât ori când altă dată.

Presa naţionalistă, presa patriotică, presa în care se oglindesc ideile oamenilor de ordine doritori de binele şi progresul, în linişte, al ţării noastre, este aceea care este împiedicată zi de zi să înlăture greşelile şi să spună adevărul.

Ne mai fiind acest frâu care pune stavilă abuzurilor şi înlătură samavolniciile, s'a ajuns la tensiunea care se vede azi în ţară şi care ne poate duce acolo unde nu putem prevedea.

Propaganda electorală a opoziţiei este azi desfiinţată, şi ciocnirile rezultate din abuzul cu care este întâmpinată, ne înspăimântă.

Astfel de abuzuri au dus Spania la nenorocita stare în care se zbate de aproape trei ani de zile.

Scriem aceste rânduri cu fiorul durerei în suflet şi cu lacrimile în ochi, când ne gândim la lucrurile cari se petrec, însă cărora nu le putem spune pe nume.

Dar avem nădejdea că, măcar din aceea ce se înţelege, cei chemaţi să conducă acest neam în ceasul în care ne găsim, îşi vor da seama că trebue să intre în legalitate !

Neamul românesc are dreptul, după câte suferinţe a îndurat spre a ajunge să-şi vadă unitatea închegată, la o soartă mai bună şi la zile mai liniştite !

„EX NIHILO, NIHIL" ziceau strămoşii noştri, şi cine crede că poate forţa realitatea împotriva acestui înţelept sfat, se înşeală amar !

Ceasul cumineniei a sunat !

„UNIVERSUL"

Exagerări inutile

Am înregistrat totdeauna, cu o deosebită satisfacţie, acţiunile meritorii ale oricărui mandatar al României în străinătate, mai ales când aceste acţiuni contribuiau la mărirea prestigiului ţării noastre. Am fost totdeauna cei dintâi să relevăm importanţa acţiunilor româneşti cari au reuşit să menţie intact prestigiul suveranităţii noastre şi să nu îngăduie imixtiuni străine în viaţa noastră internă.

Privită în cadrul acestor consideraţiuni, am înregistrat şi activitatea desfăşurată la Geneva de d. Micescu, ministrul nostru de externe, ca un act meritoriu împotriva încercării unor petiţionari, străini de Societatea Naţiunilor, de a da măsurilor în curs pentru verificarea unor acte frauduloase, caracterul unei grave abateri dela angajamentele noastre internaţionale.

Suntem deci cu atât mai la largul nostru să nu ne asociem corului care transformă această îndeplinire firească a datoriei unui mandatar al ţării, într'un triumf extraordinar. Dealtfel această atitudine am avut-o şi în trecut. Ea nu e de circumstanţă.

Triumf împotriva cui ? Împotriva petiţionarilor evrei ?

Întrebarea aceasta se impune, fiindcă nu trebue să se lase impresiunea că România a avut de luptat la Geneva contra unei opoziţii puternice a unor membri ai Societăţii Naţiunilor, sau a membrilor Consiliului Societăţii, sau măcar a prezidentului în funcţiune, ori a secretarului general al organismului genevez. Suntem siguri că, nici un moment n'a fost pusă România în această situaţiune. Ţara noastră s'a bucurat neîntrerupt la Geneva de un prestigiu deosebit. Sprijinul dat de România, instituţiei geneveze, a fost considerat de toţi ca din cele mai preţioase şi cuvântul României a fost totdeauna ascultat cu interes şi cu respect.

Ce s'a petrecut în realitate la Geneva? Nimic în afară de regula normală.

Care este procedura normală în cazul unor plângeri în legătură cu tratatul minorităţilor?

Când o petiţiune ajunge la secretariatul Ligii, ea este mai întâi studiată de secţiunea minorităţilor, în vederea deciziunii pe care secretarul general trebue s'o ia cu privire la acceptarea sau neacceptarea ei. Petiţiunile declarate acceptabile de către secretarul general, se comunică guvernului interesat — în speţă guvernului român — pentru eventualele observaţiuni. Acesta trebue ca, într'un termen de trei săptămâni, să informeze pe secretarul general dacă intenţionează să trimită observaţiile sale asupra conţinutului petiţiunii şi, în cazul acesta, guvernul interesat are un termen de două luni pentru trimiterea observaţiunilor. In practică, dacă guvernul interesat consideră necesar să ceară o prelungire a termenului de două luni, ea este totdeauna acordată de prezidentul în funcţiune a Consiliului Ligii.

Aceasta este procedura normală, procedura care se aplică în mod constant şi care s'a aplicat şi de data aceasta. De altfel, în concepţia secretariatului general al Ligii, orice petiţiune a minorităţilor sau în legătură cu ele, nu are decât caracterul unor simple informaţiuni. Această concepţiune determină mai totdeauna aplicarea procedurii normale, tocmai spre a nu se jigni suveranitatea statelor şi a nu se da petiţionarilor caracterul unui proces între două părţi.

Există însă şi o procedură excepţională şi de extremă urgenţă. In acest caz, nu se mai comunică prealabil guvernului interesat petiţiunea depusă. Ea este comunicată în acelaş timp şi guvernului şi membrilor Consiliului. Cine decide dacă o petiţiune are sau nu caracterul de extremă urgenţă? Nu există nici o regulă stabilită. Secretarul general al Ligii este singurul care, după aprecierea sa, decide dacă trebue sau nu să aplice urgenţa.

Iată deci simplificată toată chestiunea : a întâmpinat oare, la Geneva, d. Micescu hotărârea secretarului general al Ligii Naţiunilor, a d-lui Avenol, de a aplica României procedura excepţională şi de urgenţă, contrarie procedurii normale? Nu credem aceasta.

Nu ne îndoim că din partea petiţionarilor străini, în speţă societăţile evreeşti şi Alianţa israelită, s'au încercat tot felul de _esiuni şi tot felul de intr_i spre a determina o hotărâre în sensul dorinţei lor. Dar, înlăturarea acestor intrigi şi a acestor încercări de presiuni din partea societăţilor evreeşti nu trebue să fie prezentată ca un triumf extraordinar şi ca un titlu de glorie pentru un reprezentant al României.

Cuvântul României a fost totdeauna ascultat la Geneva cu încredere şi lealitate. Suntem siguri că şi de data aceasta a fost la fel şi n'am avut d învins nici o rezistenţă serioasă. Au fost deajuns explicaţiile purtătorului de cuvânt al României; ele au putut uşor înlătura stăruinţele unor petiţionari interesaţi, cari încercau să creeze o atmosferă de suspiciune împotriva României, acolo unde ea se bucură de toată încrederea şi de tot prestigiul pe care, a dovedit că le merită.

De altfel, în sesiunea trecută a consiliului Ligii, România s'a găsit în faţa unui caz aproape identic. Era vorba de petiţiunea contelui Bethlen, privitoare la scolile din Transilvania, aparţinând minorităţii maghiare. D. Victor Antonescu, ministrul nostru de externe din acea vreme, a obţinut şi d-sa aplicarea procedurii normale, adică acordarea termenului de două luni pentru prezentarea observaţiilor guvernului român.

Şi atunci ca şi azi Franţa şi Anglia au fost de partea României. Cu alte cuvinte, România n'ar fi, în orice caz, la primul ei succes în această privinţă, dacă aplicarea procedurii normale trebue considerată ca un succes.

Dărâmarea pavilioanelor dela expoziţia din Paris

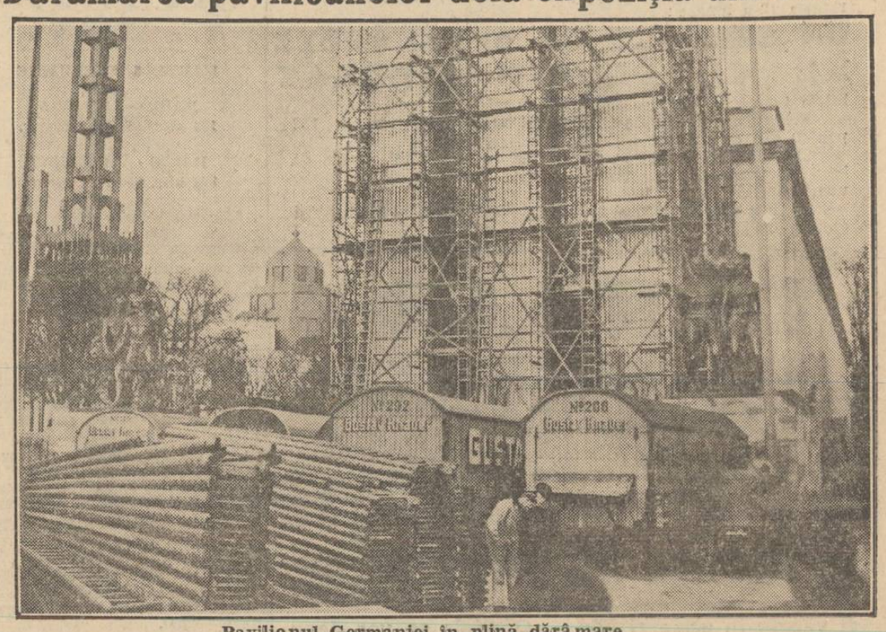

Pavilionul Germaniei în plină dărâmare.

GERMANIA DOREŞTE PACE

Filadelphia, 6 (Radio-Central). Von Dieckhoff, ambasadorul Germaniei la Washington, a ţinut la asociaţia pentru politica externă, o conferinţă, în cursul căreia a subliniat că Germania doreşte pacea şi că este dispusă oricând să discute asupra unor propuneri, în legătură cu îngrădirea înarmărilor.

—XXX—

A patra doamnă Roosevelt la Casa albă

AL TREILEA FIU AL PREŞEDINTELUI SE INSOARĂ CU O TÂNĂRĂ DE 21 ani

Fiul cel mai tânăr al preşedintelui Roosevelt, singurul care rămăsese neînsurat, John Aspinwall Roosevelt, s'a logodit cu miss Anne Lindsey Clark, o tânără „debutantă" din Boston. Debutante sunt numite în America şi în Anglia fetele tinere care intră întâi în viaţa mondenă şi se duc la primele lor baluri.

John Roosevelt şi Miss Clark

După cum se vede, miss Clark a avut un succes imediat.

Italia impotriva proectului van Zeeland

Roma, 6 (Rador). — *Agenţia „Havas" comunică:*

Italia este hotărâtă să nu accepte proectul van Zeeland, deoarece politica ei economică trebue să continue a fi dictată de considerente politice care duc la menţinerea autarchiei.

Atitudinea Italiei în acest sens a devenit tot mai intransigentă. Atunci când d. van Zeeland şi-a început ancheta, a trimis pe prietenul său, d. Frere, la Berlin şi Roma, unde primirile au fost diferite.

Berlinul a pus atunci, înainte de toate, condiţii politice, pe când Roma nu a pus discuţia decât pe un teren economic.

Mai târziu însă, presa italiană a început să critice proectul van Zeeland, aducându-i învinuirea de a fi expresia intereselor „marilor democraţii" şi îndreptat împotriva tendinţelor fasciste.

Dumineca trecută, ministrul corporaţiilor, vorbind despre autarchie, a declarat că potrivnicii acestei politici nu fac decât să apere interesele lor, spre a beneficia şi mai departe de supremaţia lor.

Declaraţia aceasta a fost considerată ca o condamnare a proectului van Zeeland. De altfel, opinia italiană este că originea crizei stă în greşita repartiţie a materiilor prime şi că este zadarnic a se aştepta dela bunăvoinţa puterilor, care dispun de materii prime, o repartiţie mai echitabilă. Soluţia stă deci în a dispune de isvoare de materii prime sau a recurge la sistemul autarchiei.

Dacă se mai aminteşte că politica de autarchie este legată în Italia şi de amintirile sancţiunilor, se poate crede că, deşi greutăţile ar fi foarte mari pentru o ţară puţin favorizată ca Italia, aceasta va persista în autarchie, refuzând a examina cu celelalte puteri, excepţând Germania, condiţiile technice ale unei destinderi economice, înainte de a fi atins ţeluri politice pe care şi le-a fixat.

Mari inundaţii în Turcia

Istanbul, 6 (Rador). — **Inundaţiile din regiunea mării Egee au pricinuit un adevărat dezastru.**

Recoltele sunt cu desăvârşire distruse.

Nivelul apelor creşte mereu, fără să fie speranţe ca el să scadă în curând.

In numeroase părţi, comunicaţiile sunt întrerupte, liniile telefonice şi telegrafice fiind distruse.

Pagubele materiale sunt foarte mari.

S'a luptat cu şase lupi şi a omorât doi

Băltenţi-Prahova, 6 Febr.

Cu toate că zăpada a dispărut aproape cu totul, lupii continuă să atace vitele pe câmp şi chiar la marginea satelor.

Zilele trecute o haită de 6 lupi a atacat în plin câmp vitele lui G. Zamfir din com. Podenii-Vechi, fără să se sinchisească de prezenţa acestuia. Ca să-şi salveze oile, în care lupii începuseră să dea iama, Zamfir n'a pregetat să întrebuinţeze bâta cu atâta curaj şi tărie încât a isbutit să omoare doi lupi şi să-i pună pe fugă pe ceilalţi.

Alături de cei doi lupi au rămas pe câmpul de bătaie şi cinci oi.

Cazul a făcut senzaţie în regiune.

Lindbergh, primul om care îşi va prelungi viaţa peste normal

I se va adăoga o inimă artificială

Londra, 6 (Rador). — **„Sunday Referee" publică următoarea ştire senzaţională :**

„Este probabil că aviatorul Lindbergh va fi primul om care să-şi prelungească viaţa mult peste normal, devenind oarecum „nemuritor".

După cum s'a aflat eri seară, el s'a supus unor intervenţii fiziologice pregătitoare pentru a i se grefa o inimă artificială, făcută din cauciuc şi metal.

Această inimă artificială a fost construită de aviatorul Lindbergh şi de dr. Carrel, în laboratorul lor de pe insula St. Gildas".

Presa engleză despre situaţia economică a României

Londra, 6 (Rador). — *„Business News", buletin săptămânal financiar dintre cele mai de seamă, publică un articol asupra situaţiei economice a României.*

In articol se scot în evidenţă resursele ţării noastre, politice financiară înţeleaptă şi sforţările pe cari le-a făcut România spre a-şi respecta angajamentele financiare şi comerciale luate în străinătate.

Buletinul subliniază în mod deosebit rolul de seamă al Băncii Naţionale a României în aceste sforţări şi personalitatea guvernatorului ei, d. Mitiţă Constantinescu.

Iarnă grea în Statele-Unite

Fluviul Hudson, cuprins de gheţuri

Pe oceanele îndepărtate

—oxo—

O politică externă locală sau continentală se poate sprijini pe tunuri şi pe avioane. O politică mondială nu poate fi realizată decât cu cuirasate. Ea implică libertatea mărilor şi deci stăpânirea lor. Dar o asemenea politică este extrem de costisitoare. Un „capital ship", un vas de linie modern, de 35.000 tone împreună cu armamentul lui, costă azi 8 milioane de lire sterline, un bastiment de 40.000 tone costă 12 milioane de lire. Pentru noi, deprinşi să facem cheltueli mai modeste, asemenea cifre, care reprezintă o treime sau o jumătate a bugetului nostru pe un an întreg, sunt un record de risipă, care depăşeşte cele mai ambiţioase posibilităţi. Acesta este însă preţul cu care se plăteşte necesitatea de a face o politică imperială.

Preocupate de ideia de a se ucide reciproc, cu preţuri mai convenabile, Marile Puteri s'au străduit să-şi limiteze armamentele navale. Prin tratatele de la Washington, din Februarie 1922, se aduceau anumite restricţiuni războiului submarin, printr'o convenţie de altfel neratificată; se limita la 35.000 de tone tonajul cuirasatelor şi se fixau anumiţi coeficienţi pentru forţele respective în vase de linie ale Marilor Puteri aliate sau asociate: Anglia şi Statele Unite 5, Japonia 3, Franţa şi Italia 1,75. Marea Britanie renunţa astfel la principiul secular că flota ei trebuia să fie mai puternică de cât cele două marini mai mari ale lumii, dar aceasta era o concesiune inevitabilă faţă de Statele Unite, care în timpul războiului realizase egalitatea de înarmări cu Anglia. Acordurile de la Washington, care consacrau în realitate starea de fapt de după războiu, expirau la 31 Decembrie 1936.

Japonia, putere navală prin excelenţă, care avea nevoe de sporirea marinii sale de război pentru politica de expansiune, pe care o urmăreşte, a încercat în 1935, la conferinţa de la Londra, să obţie egalitatea cu Statele Unite şi Marea Britanie. Nemulţumită de refuzul acestora, Japonia denunţă însă tratatul din Washington, cu începere de la 1 Ianuarie 1937.

Incercările de limitare a armamentelor navale — politică statornică a Marei Britanii, în cei 15 ani după războiu — rămâneau fără obiect. In 1934, Italia decidea să pună în şantier două cuirasate de 35.000 tone, adică maximum îngăduit la Washington. Era primul semnal al cursei de înarmări, care se începea între Marile Puteri, fără alte limite de cât ale posibilităţilor financiare, îndată ce Japonia denunţa tratatul din 1922.

Schimbul de note în curs zilele acestea între guvernele din Washington, Londra şi Paris cu guvernul din Tokio nu sunt decât un episod al acestei concurenţe navale.

Japonia are în extremul orient o situaţie navală privilegiată. Lipsită de vecini primejdioşi din punct de vedere naval, ea se află la distanţe atât de mari de bazele engleze şi americane, încât, în practică, este la adăpostul unui atac maritim. Marea Britanie are interese vitale de apărat în Indii şi Australia şi interese considerabile de susţinut în China. Fixată în Europa de încordarea cu Italia în Mediterana, ea nu poate privi de cât cu îngrijorare sporirea flotei japoneze.

Obligate să se apere în două oceane, Statele Unite nu se pot simţi în siguranţă decât dacă îşi pot transporta cu uşurinţă unităţile din Atlantic în Pacific, prin canalul de Panama.

Or, dacă tonajul bastimentelor acestora ajunge la 40.000 ori 43.0000 de tone ele nu vor mai putea trece canalul şi rămân mobilizate la bazele lor navale.

Se afirmă că intenţia Japoniei este tocmai de a construi vase de linie de 43.000 tone. Deşi lucrul a fost des-

(Continuare in pagina 2-a)

„Teama de războiu se răspândeşte, abrutizând judecăţile"

D. Hull despre cursa inarmărilor

Washington, 6 (Rador). — **D. Hull, ministrul afacerilor străine, a rostit o cuvântare la radio cu privire la cursa înarmărilor navale.**

„Intr'o lume în care toată lumea se înarmează tot mai mult, — a spus d. Hull, — suntem siliţi şi noi, cu tot regretul, să adaptăm instituţiile noastre militare şi navale la nevoile momentului.

Suntem gata însă oricând să ne unim cu celelalte naţiuni şi, în comun, să hotărîm o limitare şi reducere generală a înarmărilor.

De situaţia actuală sunt vinovate în cea mai mare măsură naţiunile cari urmăresc autarhia economică. Războiul economic poartă vina cea mai mare în recenta alarmantă desintegrare a relaţiilor internaţionale.

Teama de războiu se răspândeşte, abrutizând judecăţile.

Pregătirile febrile în vederea unor eventuale conflicte armate au slăbit într'o mare măsură, rezistenţa economică a numeroase naţiuni".

D. Hull a încheiat, propunând ca mijloc de pace programul său de acorduri comerciale.

Regele Albaniei şi familia sa

Regele Ahmed Zogu al Albaniei, împreună cu nepotul său şi 4 din cele 6 surori, dintre care 3 sunt în uniforma gărzii